

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы
РФ субъектларындагы ТР вәкиллеләре
Бөтендөнья татарлар конгрессы

Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының VIII Бөтенроссия съезды
«Милли үзән һәм бала шәхесен формалаштыручы фактор буларак, күп мәдәниятле белем бирү»
секциясенә түгәрәк өстәле, Казан, ГАОУ "Адымнар-Казан", 28.06.2022

Татар теле һәм мәдәниятең цифрлы тотрыклылык экосистемасы Ни бу, ничек һәм нигә?

Фәрһад Фәткуллин

«Күпмилләтле дәүләт шартларында туган телләргә саклау һәм үстерү: тел сәясәте, кыенлыктар
һәм перспективалар» төбәкара фәнни-практик конференциясенә (Казан, 20-21.06.2022)
«Телләргә саклауда заманча мәгълүмати-коммуникацион технологияләр роле»
секциясендә ясалган доклад материаллары буенча

Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International ирекле лицензиясе шартлары буенча бастырылган
Россиядә нигез — РФ Гражданнар кодексының 1286 номерлы матдәсе

Нигез материаллар

6.10.2020	Тат.Комиссия утырышы	https://w.wiki/5Mk8
13.10.2020	ТР ФА Тарих институты	https://w.wiki/gXo
18.12.2020	ФАДН России	https://w.wiki/qT8
25.02.2021	РФ + РТ Ижтим.палаталары	https://w.wiki/37\$\$
28.02.2021	Питер.Татар лекция	https://w.wiki/32q6
22.06.2021	Тукай ис. КФУ Югары мәкт.	https://w.wiki/3Z2b
01.07.2021	ТР ФА Тел, әдәбият, сәнгать	https://w.wiki/3ZnC
22.09.2021	TurkLang 2021 конференция	https://w.wiki/5KPi
30.10.2021	СПБ Тат.медиа.форум	https://w.wiki/4RAV
6.11.2021	WMSEE 2021 (Вики-Кайбыч)	https://w.wiki/4LLS
15.12.2021	ТР Дәүләт Советы семинары	https://w.wiki/4Yzp
30.01.2022	Татар порталлар берлеге	https://w.wiki/4mNy
19.02.2022	Тел, жәмгыять һәм ИТ	https://w.wiki/5KPW
+ 2020-2021 тат.Википедия хисабы		https://w.wiki/4QUS

Сезне дә истә тотабыз!

Белем бирү процессында «Викимедиа» сервисларын һәм инструментлары мөмкинлекләрен куллану

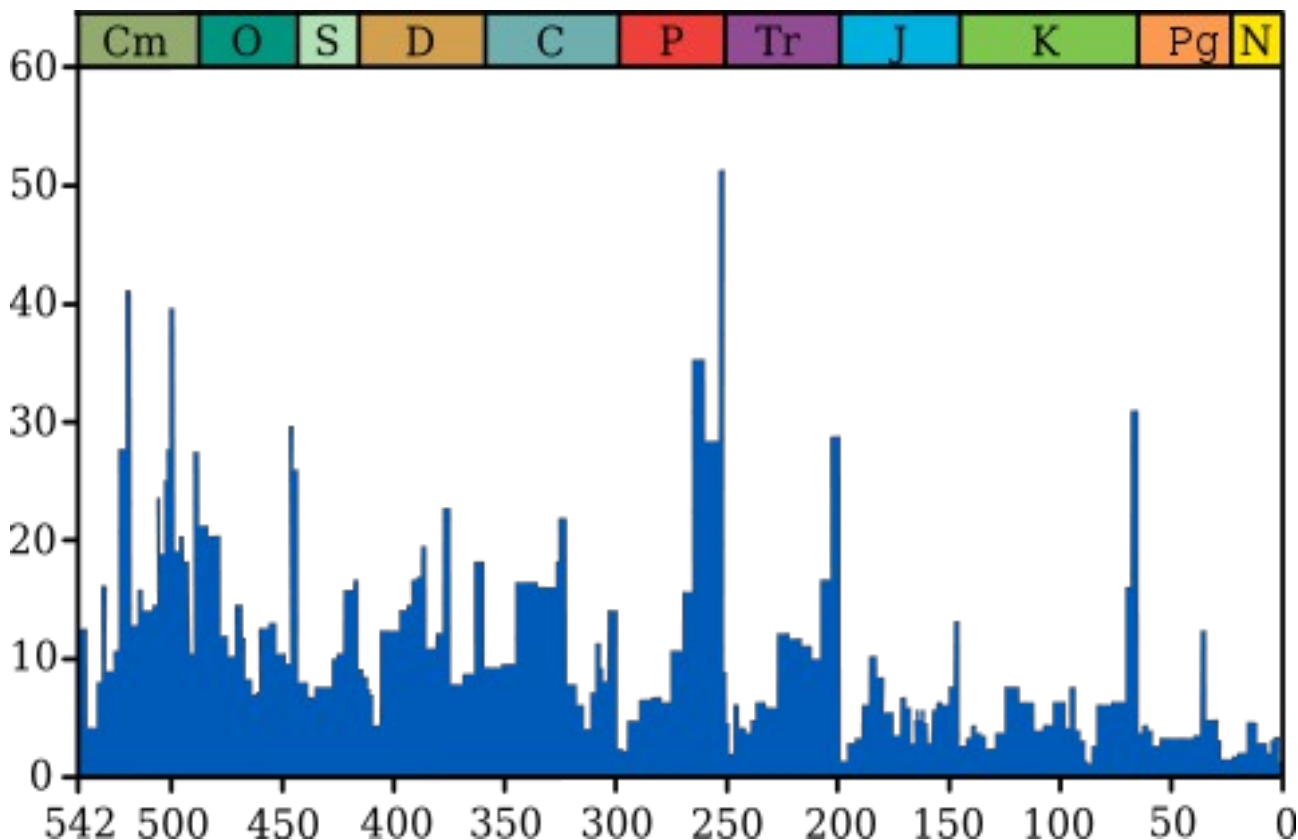
16 нчы санлы татар-инглиз гимназиясе,
Казан шәһәренең Идел бue районы, 24.09.2019
w.wiki/8ng

Хезмәттәшләрегез алдында соңгы чыгышым

Иң көчлеләре түгел, жайлаша алганнары саклана

Эралар буенча юкка чыккан биологик төрләр проценты
(БЭК млн. ел)

Мәдәният

Имезүчеләрнең эволюцион коралы

Файдалы мәгълүматны генетик булмаган юл белән житештерү, тапшыру һәм саклау мөмкинчелеге

РФА профессоры, эволюцион биолог Александр Владимирович Марков
Өчөк чыганагы: <http://amp.gs/j8d9b>

Төп хезмәт авторы: Вааль, Франс де 2007

Телнең

заманча экосистемасы

Универсаль энциклопедия

Фото-аудио-видео-архив-музей

Тулы заманча сүзлек

Ачык онлайн-китапханә

Коллаборатив басмаханә

Глобаль Коммерсантъ/ТАСС

Онлайн-Гарвард/МГУ/Иннополис

Ясалма интеллект белем базалары

Юл күрсәткечләре

Өземтәләр туплагычлары

Карталар

*И туган атым,
матур КамАЗым*

*Әткәм әнкәмнең
смартфоны...*

*Гыйлемгә юлда
бар күперләре*

*Узачакбыз
микән бергә?*

Цифрлы трансформация = 360 градус оборонасы

Командагызның *һәр* әгъзасына бар туа торган мәсьәләләрдә *үзе-үзеннән* нәтижәле *карарлар* кабул итә һәм *гамәлләр* кыла алуы өчен бар кирәк булырлык әйберләрне тәэмин итү:

МӘГЪЛҮМАТНЫҢ ТУЛЫЛЫГЫ

КОНТЕКСТЛЫ БЕЛЕМ

ПРАКТИК СӘЛӘТЛӘР

ВӘКАЛӘТЛӘР

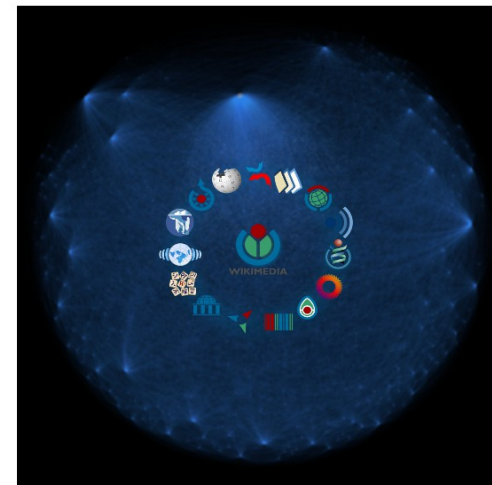
Күз алдыгызга китереgez

*Һәркем Татарстан,
татарлар, татар телен
һәм бәйле мәдәни
мирасны таныган,
аңлаган, сөйгән, биш
бармагын кебек тойган
һәм мөмкинлекләрен
кирәкләре өчен
нәтижәле куллана
алган бер дөнья...*

Без булдыра алдык

TATAR
TATAR
تاتار
4n\$

Wiki-эзтабар

Дөнья белеменең татар телле
келәме һәм бу хәзинәлек
буенча юл күрсәткече
[https://w.wiki/4n\\$f](https://w.wiki/4n$f)

Татар теле һәм мәдәниятең цифрлы тотрыклылык экосистемасы: Ничек һәм нигә? <https://w.wiki/5MkH>

Телнең тотрыклы саклану һәм үсеше критерие

Галәмнең бар нокталарыннан
максат телдә
теләнелгән мизгелдә һәм мәңге
бар кирәкле мәгълүмат һәм
иң югары сыйфатлы сервисларга
ирешү мөмкинлеге

Көч һәм контентгызны мәңге яшәттерү

(с) урынына ирекле лицензияләр
(kremlin.ru, tatarstan.ru, kzn.ru, tatar-congress.org)

Яңадан кулланырлык, башка
проектларга кызыклы чимал булырлык

Нух көймәсе: дөнья буйлап төрле
платформаларга урнаштыру

Дәүләтләрнең электрон хезмәтләрендә телләр

русча – Израиль <https://www.gov.il/ru>
шәхси кабинет + ярдәм номеры

русча – Төркия <https://ru.goc.gov.tr/>
гаризалар тапшыру + ярдәм номеры

татарча – БГӘ <https://u.ae/>
Google Translate нигезендә

татарский — бөтен Европа берлеге (план 2030)
<https://european-language-equality.eu/languages/>

Татар теле һәм әдәбияты

Википедия
Ирекле энциклопедия

Баш бит
Эчтәлек
Исемлек
Очраклы бит
Хәзерге вакыйгалар

Катнашу

Жәмгыять үзәге
Бәхәслек
Соңгы үзгәрешләр
Яңа битләр
Белешмә
Иганә итү

Кораллар

Бирегә нәрсә сылтый
Бәйләнешле үзгәрешләр
Файл төяү
Махсус битләр
Даими сылтама
Бит турында мәгълүмат

Бастыру/чыгару

Китاپ булдыру
PDF форматында күчәр алу
Басма версия

Телләр

Сылтамалар естәү

Вики-Африка 2022 мәкаләләр язу һәм сурәтләү бәйгесе.

Давам итүче Украина бәрелешләрендә гомерләре езелгән татар һәм башкортларны барлыйк!

Вики-жәнисәп һәм

Вики-эзтабар чикләрендә

Татнет веб-сәхифәләре һәм

Татарча Telegram каналлары исемлекләрен туплыйбыз!

[яшерергә]

Википедия:Мәгариф/Тел һәм әдәбият

< Википедия:Мәгариф

[вики-текстны үзгәртү]

Проект башбите	Сәләт викимәктәбе	Вики-клублар	Татарча язучы викимедистлар төркеме	«Мәгариф өчен Википедия» методик үзәге	Белем биру оешмалары проектлары	Галерея, китапханә архив һәм музейлар проектлары үзәге	«Википедия һәм фән» проекты	Тәҗрибә уртаклашу чаралары
----------------	-------------------	--------------	-------------------------------------	--	---------------------------------	--	-----------------------------	----------------------------

«Татар теле» һәм «Татар әдәбияты» материаллар буенча Татарча Википедиядә практик биремнәр мөмкинлеге:

- тематик материалларның кимчеләкләрен табу һәм төзәтү
- фактларны абруйлы чыганаclar белән дәлилләү.

Татар әдәбияты [вики-текстны үзгәртү]

Википедия:Әдәбият [вики-текстны үзгәртү]

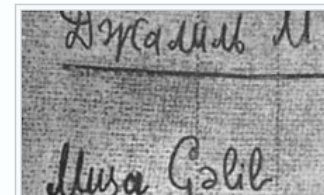
- Әдәбият • **Татар әдәбияты**
- Портал:Әдәбият • Портал:Татар әдәбияты • Портал:Татар матбугаты • Портал:Габдулла Тукай
- Төркем:Әдәбият • Төркем:Татар әдәбияты
 - Төркем:Шигърият • Төркем:Татар шигърияте • Төркем:Татар шагыйрьләре
 - Төркем:Язучылар • Төркем:Татар язучылары
 - Төркем:Драматургия • Төркем:Татар драматургиясе

Медиаһяентык:Әдәбият [вики-текстны үзгәртү]

- Татар шагыйрьләре
- Татар язучылары
- Татар телле әдәбият

Эчтәлек [яшерү]

- 1 Татар әдәбияты
 - 1.1 Википедия:Әдәбият
 - 1.2 Медиаһяентык:Әдәбият
 - 1.3 Викимәгълүмат:Әдәбият
- 2 Татар теле
 - 2.1 Википедия:Татар теле
 - 2.2 Медиаһяентык:Татар теле
 - 2.3 Викимәгълүмат:Татар теле
- 3 Шулай ук карагыз
- 4 Искәрмәләр

Тема буенча материаллар
<https://w.wiki/5Mat>

Татар теле һәм мәдәниятең цифрлы тотрыклылык экосистемасы: Ничек һәм нигә? <https://w.wiki/5MkH>

Фәрһад Фәткуллин

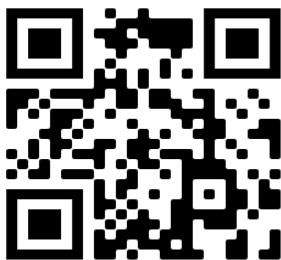
@frhdkazan +79274158066

*Татар теле һәм мәданиятенең
цифрлы тотрыклылык экосистемасы.
Ни бу, нигә һәм ничек?*

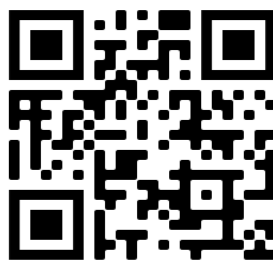
ТТ

<https://w.wiki/5MkH>

RU

<https://w.wiki/5MbA>

EN

<https://w.wiki/5Muq>

